

ממשותו או במפקיד את רשותו שתי תשובות דבר חדא דסא משום עשה דהשבות לא סגי לי' בסקי כיון דלא הוילאו מרשותו קודם זמן איסורו לפיכך מבעול קידם זמן איסורו דמסני נמי לעשה זו דהשבתה ועוד אפי' לכל יראה וכל ימלא מדרכין לא סגי ליה בהולאה מרשותו ומס' נכרי שסעו את ישראל על חמלו אחר הפסח ד'ס עובר ואסור בהנאה אחר הפסח אפי' שהו ברשות סכרי משום דמדרכין עובר עליו וכדברי רס"ן ז"ל ועשו רצון חיוזיק לדבריון כשל תורם וקנסו בעבר על כל יראה וכל ימלא דדבריון כשל תורם לאסור בהנאה אחר הפסח ולפניו יתבאר :

סימן פג

ובמשיב בסמינים שעברו למדנו כמס דברים והבאר כל חו"א בפ"מ חדא דאם מוליא חמץ מרשותו אפי' בחור הפסח סגי ליה בסקי מס' לענין שלא לעבור עליו בכל יראה ובכל ימלא ומ"מ לענין עשה דהשבתה ל"מ ליה בסקי ואם לא הוילאו מרשותו קודם זמן איסורו לא סגי ליה עד שיבערו לר"י בשריפס דוקא ולרצון בכל דבר שהאם משביתו. ואף ע"ג שכתבתי למעלה דילפינן שאור דהשבתה משאור דרואים לכל מילי מ"מ כסא גלי קרא בסד' דגבי רואים במוילאו מרשותו סגי דכתיב לא יראה בכל נבוכך ולא ימלא בבהיכם וכל שמוילאו מביטו ומגבולו חו' ל"ל בה אכל גבי השבתה ח"ק ביום הראשון השביתו שאור מבתיכם והא' השבתה סינו שריפס לר"י וכל דבר שמשביתו לרצון אכל במוילאו מרשותו לא סגי ליה דאל"כ מלוא השבתה זו לא משכחא לר"י ויש רואים לזכר עוד מהא דילוף ר"י דאין ביעור חמץ אלא שריפס חו' מק"ו או מבנין אב מנוסר וסא איקא למיפקר מס לנוסר שאין לו תקנה אלא בביעורו מן העולם לפיכך מעון שריפס האמר בחמץ שיש לו תקנה במוילאו מרשותו וסני ליה בסקי לדעת הגאונים וסיועאם וכו' מזה למעלה אלא וודאי דחמץ בפסח אס לא הוילאו מרשותו קודם הפסח נתי דיש לו תקנה בזה אפי' בחור הפסח לענין שלא לעבור על כל יראה וכל ימלא לענין מלוא השבתה אין לו תקנה אלא בביעורו מן העולם דוקא ואפי' שפיר ק"ו ובנין אב דר"י. אלא דכתיב יש לענין בזה מסוגיא דרפ"ק דפסחים דילוף אביו דחמץ מו' שעות ולמעלה אסור משום דתרי קראי כתיב שאור מבתיכם הא כידי לרבות י"ד לביעור וספחא בן הראשון ששביתו שאור מבתיכם הא כידי לרבות י"ד לביעור וספחא בן לפירש"י שפי' דק"ל מדכתיב ז' ימים כו' משמע אפי' שעה א' בחור ז' ימים וכתיב ביום הא' ששביתו הרי שסכ בו שעה א' בין לפר"י בחור דמיאורא דקרא חו' מדכתיב אך חלק פריך מאי פריך כיון דמלוא השבתה ולאו דכל יראה מילי ניכסו ומוילאו מרשותו ליתיה בכל ימלא ואפי' בשבתה א"כ קרא דהשבותו אינו מיותר דסא אינעריך דבחור הפסח לא סגי ליה במוילאו מרשותו עד דמשביתו לגמרי וגם אינו קושיא דז' ימים משמע אפי' שעה א' כו' דילמא בכל ימלא אף שעה א' במשמע אכל בהשבת ליתא עד י"ט וכן מהך חלק לק"מ דילמא אפי' דחלס כל יראה וכל ימלא מיד כניסת ליל י"ט אפי' במוילאו מרשותו סגי ליה עד היום היום של י"ט דחלס עליו מלוא השבתה ואין לו תקנה אלא ביעור. וכל לדעת הגאונים וסיועאם דס"פ דסא דקאמר אביו כתיב ז' ימים שאור לא ימלא כו' סא משום דכבר כתבתי בסי' סללו דילפינן בגז"ש שאור דהשבתה מ אור דלא ימלא לכל מילי וספחא הכי ק"ל מדכתיב שבעה ימים שאור לא ימלא דמשמע דעובר על לאו דלא ימלא כל ז' וכתיב אך ביום הא' השביתו שאור מ"מ ראשון דפרט ליה סרי דכמו שעובר על כל ימלא כל ז' ס"ג מלוא השבתה כל ז' הו' מ"מ דפרט קרא ליום א' במלוא השבתה אלא לרבות י"ד אחא וסא ראשון קודם לכל שבעה קאמר. וא"כ כיון דילפינן לסא מילמא שאור שאור בגז"ש השבתה מלא ימלא יולף נמי איסכא לא ימלא מכשבתה מס השבתה מו' שעות ולמעלה אף כל ימלא נמי מו' שעות ולמעלה וסא וודאי ליתא וכמש"כ במס פסחים וי"ל דסא איתתיה שבתה שאור לאכילה חמץ ואכילה חמץ לאכילה מלס וכתיב שבתה חללו מלוא כדמסיק ולא קודם סעודת וס"ל דכיקשא עדיף מגז"ש כדאמרי' בפ' השולח (דף מה) ובפ"ס דזבחים (דף מה) ואפי' למ"ד כסס דגז"ש עדיף מסיקשא י"ל דשאני סכא דשכס עליו כו' ז' ימים שאור לא ימלא ולא יראה אך שאור ולא יראה אך חמץ ז' ימים למימלא דז' ימים אין מו' שעות ולמעלה לא ועי'ל כנסת גוויי אכל אין לסחריך עוד בזה וכולס סוגיא ח"ס למאי דפירשתי וחו' לא מדי :

א' חמץ של נכרי לחוד סק"ע אחריות דמיינו מיניס רישא דקרא דלא לא לפיכך פי' דר"פ סא מסכרס ס"ל וע"כ בבהיכם למעוטי חמץ ידידיס דאלמס"ס למס לסו לפ' דר"פ חו' ליה מסכרס דילמא ל"ל כלל דייחד ביה מסני ואפי' בקע"א על חמלו של נכרי בביטו של נכרי כמי ס"ל דע"ע י' דראמין אכל מ"מ לפי' סחמו דבריהם ביוסר. וגמור לנ"ד סרי נחבדר דעת הגאונים נמי כדעת הרמב"ן וסר"ן דחמץ של ישראל שספקיד ברשות גדי אפי' שלא קיבל עליו אחריות אין ישראל עובר עליו מס'ס ומס שטען ד' יונס מסא דוגוב מביט האיש ולא מביט הקדש דלאו בביט חלי' מילת' לא בתי' סהממון סלו ס"ג נימא סרי וכמו שפי' דבריו ז"ל חיו' מעוס כלל ודאי כל כפ"ג לא מסרן סכ' אלא להכמים וגבי וגוב מביט סאיש לא ספכר להכמי' למעט אס נכס חו' לרשותו וביטו סיהא סכור מן סכפל אלא יאס לסס דלדוס להאי מביט סאיש חנוף סממון סיהא סלו וקרא אורחא מילמא נקט סדרך ממנו של אדם לכוין בביטו וברשותו אכל סאי בתיכם גבי חמץ משמע לר"ל למדרש ביה ממס למעוטי אס חיו' בביטו וברשותו אינו עובר עליו דאס"ד דלמעוטי ממון של אחרים אלא בתיכם למס לי א' כבר כתב לא יראה אך שך אי אסא רואס אכל אסא רואס של אחרים על גבוס וכס"ג לריכס חנו' לומר במקומו' הרבס בגמ' וא' מן סוא בהסיא מעטא גופה דמשמע מלא יראה אך לחוד של אחרים וסל גבוס וכסב' סוס' דכאן ממשע מחד אך למעוטי נכרי וגבוס ובפד"י קאמר סרי ריכסותיכם כתיבי חד למעוטי נכרי וחד למעוטי הקדס וסירלו במסכנא דר"ס משום דכתיב אך לך בדוחק גדול ואני כהנ' בחיודשי דלס"מ דהסס חיו דודאי סא דמשמע מעריכתיכם סיונו דוקא של נכרי או של גבוס כל פוסס שאינו סלו אלא של ישראל אחר חייב בהלס בודאי וסאי עריכתיכ' או למעוטי של אחרים חיו אלא כל גבוס או של נכרי סילכך אי לא כתב חמץ' אלא חד מיעוטא ח"א אך למעט של אחרים וסל גבוס למעוטיסו מחד יעטא אכל סכא סא דדרשינן מלך אכל אסס רואס של אחרים אין פי' אחרים נכרי דדוקא אלא סאי אחרים סיונו דלאו ידידי' אלא אפי' של ישראל אחר סמוסדק אלאו בביטו וברשותו ולא קיבל אחריות אינו עובר עליו וא"כ למס נקט כלל של גבוס פשיטא סא לאו ידידיס סוא וס"ל בכלל אכל וסס רואס של אחרים דרישא וי"ל דסד"א דסל גבוס חסיב כדדידיס סואל אי' בעי מיחשיל עליוס וכמ"ס סחוס' בפס"ע (דף מו) (ד"ה סואל) קמ"ל דלא וכל מ"מ ל"ס קרא למעוטי סא וסא דמסיים בבריתא אין לי אלא בנכרי ולא ביכשתי כו' נכרי סכיבשתי מתינ ע"ס לאו למימלא דאחרים סיונו נכרי ולא משום דכתיב ססיים נכרי סכיבשתי וגבי ישראל לא סייך למימלא סכיבשתי קס נמי ירשא נכרי שלא סכיבשתי דכתיב סוא נמי בכלל מיעוט' של אחרים ומו' בישראל וכ"ס לאבי' דמשני איסוך ינחא דלדידיס ס"ק אין לי אלא בנכרי וסכיבשתי סוא דאסור בקיבל עליו אחריות מני נמי סופא אבז רישא נכרי ולא סכיבשתי וס"ס לישראל וסא דדרשינן מעריכתיכם למעוטי דדוקא של כרי או של גבוס ולא של ישראל אחר ומלא יראה אך ממעטינן של אחרים סיינו דלאו ידידיס ואפי' של ישראל אחר במשמע לק"מ דהכמים דרשי' אמקדחות כפי סנרסא בציניסס ומסכבד לן סילכך דרשי לך דגבי חמץ מעוטי של אחרים ואפי' ישראל במשמע ולעריכתיכם לא מסכבד לסו למעוטי של אחרים ואפי' של ישראל אחר אלא למעוטי של נכרי או של גבוס ועוד בלא"ס ח"א למעוטי מעריכתיכם של אחר כיון דכתיב עריכתיכ' און רבים כולסו ישראל במשמע אכל גבי חמץ דכתיב אך לשון יחיד שפיר אמר שך אי אסא רואס אכל אסא רואס של אחרים ואפי' של ישראל דסא לאו שך סוא ועוד דגבי עריכתיכם ח"א למעוטי של אחרים ואפי' של ישראל דא"כ סרי עריכתיכם ל"ל סא של נכרי וסל גבוס נמי בכלל של אחרים סן דסא לאו ידידיס ניכסו אכל גבי אך דלא כתיב אלא חד מיעוט' של אחרים ואפי' של ישראל נמי במשמע דסא לאו שך סוא כ"כ כתיב. וספחא דקטיוין בסרמב"ן וסר"ן לחומרא ואף הגאונים ז"ל סרי ס"ג ובמ"ס וסמכילתא נמי לא מספרתא אלא ע"ד ז"ל סילכך סוכא דלא ביער חמץ קודם הפסח ומלא בחור הפסח וא"א לו לבער כ"כ במסרס ויולאו מרשותו וא"א בהולאה מרשותו ופקיד אס רשותו שסחמץ מונס בו דמעטא עכ"פ מעויל לו סלא יעבור על כל יראה וכל ימלא מס'ס עד שיכיס בידו לבערו ואז יבערו ולא הקסס אך סא דפ"ק דפסחים דקאמר סכודק לייך שיבעל משום שמה ימלא גלוסקא יפס דעתיס עליוס ופריך ובי משכח לך לבעול ומשני דילמא משכח לך לנכר איסורא ולא ברשותי קלי' ולא מני מבעל לס וספחא מ' ככר סא אפי' משכח לס לנכר איסורא סא אכתי אית לי' תקנס במוילא' ועוד בזה וכולס סוגיא ח"ס למאי דפירשתי וחו' לא מדי :